

מדינת ישראל
 משרד העלייה והקליטה
 מדען ראשי

חן
 24/05/2018

24/05/2018

לכבוד: לחברי ועדת המרכזים

הנדון: ביצעו מיזם משותף עם מוסד שמואל נאמן

שלום רב,

המשרד מעוניין לבצע מיזם משותף עם מוסד שמואל נאמן הפועל בטכניון לצורך ביצוע מחקר חלוץ שמטרתו לסייע למשרד בקביעת מדיניות למיקוד תקציבים לקליטת עולים ותו"ח אקדמאיים.

מוסד שמואל נאמן הינו מכון מחקר למדיניות לאומית המתמקד במחקרי מדיניות בתחומי המדע, הטכנולוגיה, ההשכלה הגבוהה, הסביבה, הכלכלה, החברה והתשתיות. למוסד זה יש מוניטין גבוה וקהילה מחקרית ומקצועית עם רשימה ארוכה של פרויקטים בתחום מדיניות ציבורית כולל פיתוח חברתי, אשר השפיעו משמעותית על תהליך קבלת ההחלטות בתחום.

א. צורך הביצוע של מחקר מסוג זה נובע מהדברים הבאים:

- העלייה הגדולה של שנות ה-90 הביאה ארצה עשרות אלפי מהנדסים, מדענים ומומחים בתחום המדע והטכנולוגיה אשר תרמו רבות "לפלא" הכלכלי הישראלי של תחילת המאה ה-21, כאשר פוטנציאל זה הולך להסתיים בקרוב.
- כבר היום מורגש המחסור בבעלי מקצועות אלו ואין ספק כי מאגרים בחו"ל בקרב העולים והתושבים החוזרים הפוטנציאליים הוא אחד המקורות החשובים ביותר בפתיחת סוגיה זו.
- התכנית הלאומית להשבת מוחות אינה נגעה במרבית שאלות המחקר הנוכחי ובכלל לא נגעה בקהלים הרלוונטיים של עולים פוטנציאליים. לכן, אין חפיפה במחקר זה עם מה שנעשה קודם אך יש השלמה רבה לכך.

ב. במסגרת המחקר יערך מיפוי יהודי התפוצות מבחינת הרכבם המקצועי, רמת ההשכלה וכד'.

יערך איתור "קבוצות מטרה" לעליה, ויבנו מסלולי קליטה שיקל תהליך קליטתם בארץ. המחקר יכלול אלמנטים הבאים:

- תיאור צרכי המשק הישראליים
- זיהוי קבוצות בעלות פוטנציאל גבוה לעליה אפקטיבית
- בקרב הישראלים השוהים תקופה ממושכת בחו"ל
- בקרב יהודי התפוצות
- הכנת המלצות ליעול מדיניות העלייה כולל יוצגו קבוצות, בעלות סיכוי גדול ביותר של קליטה מוצלחת במדינת ישראל ופוטנציאל גדול ביותר של התרומה למדינה.

ייחודיות בשיטות המחקר

המחקר צפוי להתבצע תוך שימוש בשתי מתודולוגיות עיקריות:

2 Kaplan str, Jerusalem

רח' קפלן 2, ירושלים

05062145431 02-6752795 vladimirh@moia.gov.il

מדינת ישראל
משרד העלייה והקליטה
מדען ראשי

סקירה ביבליוגרפית – ניתוח נתונים הקיימים במקורות פתוחים ובבסיסי נתונים הקיימים.

מדביקה ראשונית עולה כי במאגרי נתונים בישראל קיים מידע מעוט אודות פרופיל דמוגרפי-חברתי-מקצועי של יהודי התפוצות ב"רמת מיקרו" – לפי ישובים / אזורים וכד'. חלק מהקילות יהודיות בחו"ל (כגון קהילת רוצ'סטר, קהילת ניו יורק) מפרסמות דו"חות דומים, אך מן הסתם, פורמט שלהם אינו אחיד והם מתייחסים לתקופות שונות. במסגרת הפרויקט מתוכנן לאתר את המקורות הקיימים ולאחד ככל הניתן את הנתונים המתפרסמים.

ראיונות מומחים – ראיונות מובנים למחצה אודות ההרכב המקצועי, רמת ההשכלה ומאפיינים נוספים של האוכלוסייה היהודית עם מומחים המשתייכים לקבוצות הבאות:

- מומחים לדמוגרפיה של קהילות יהודיות בעולם
- בעלי תפקידים הפועלים בקהילות יהודיות – ראשי קהילות, שליחים של מוסדות ישראלים וכד'
- ארגונים שונים שצפויים להחזיק נתונים אודות הרכב מקצועי של האוכלוסייה היהודית, אך לא מפרסמים אותם

במסגרת הראיונות הנשאלים יתבקשו להתייחס לתחומים הבאים: הרכב דמוגרפי של הקהילה אותה הם מתארים, הרכב מקצועי, קשר עם ישראל. בסיום תתבצע הצלבה, אימות וניתוח של הנתונים שיתקבלו ממקורות שונים

ג. המחקר כולל 2 שלבים:

שלב א - עלותו היא 114,325 ₪,
ושלב ב' - עלותו היא 102,675 ₪.
סך עלות כוללת למחקר 217,000 ₪.
עלות זו תתחלק באופן שווה בין המשרד למוסד שמואל נאמן. (50% : 50%)
ביצוע שלב ב' של המחקר מותנה בהצלחת שלב א של המחקר.
מצרפת הצעת שמואל נאמן לביצוע המחקר. (ההצעה מצרפת בסעיף הנספחים ולא במקום המתאים בשל בעיה טכנית)
למחקר זה שוריין סכום של 108,500 ₪ מהתקנה הייעודית 01-11-30 מרכז קרנות 105 מספר שריון מספר 100041870

באור הבהרות אלו, אני מבקש לאשר את המיזם.

בכבוד רב,

פרופ' זאב חנין
מדען ראשי